

Notat til Statsrevisorerne om
revisionen af Nordisk Råd,
Nordisk Ministerråd og
Nordisk Kulturfond for 2008

December
2009

e·vision
revision

revision

Revisionen af Nordisk Råd, Nordisk Ministerråd og Nordisk Kulturfond for 2008

7. december 2009

RN D202/09

I. Indledning

1. Jeg giver med dette notat Statsrevisorerne en orientering om revisionen af de fællesnordiske aktiviteter for 2008. Revisionen afgav påtegninger og beretninger om 2008-regnskaberne for Nordisk Råd, Nordisk Ministerråd og Nordisk Kulturfond i juni 2009. Nordisk Råds kontrolkomité behandlede de 3 revisionsberetninger og afgav komitéens betænkninger med tilhørende beslutningsforslag herom til Nordisk Råds 61. session, der fandt sted i Stockholm den 27.-29. oktober 2009.

Jeg vedlægger til Statsrevisorernes orientering revisionsberetningerne for 2008 vedrørende Nordisk Råd, Nordisk Ministerråd og Nordisk Kulturfond. Endvidere vedlægger jeg kopi af kontrolkomitéens 3 betænkninger vedrørende beretningerne mv.

Efter Nordisk Råds plenarforsamlings behandling af kontrolkomitéens betænkninger mv. er regnskabs- og revisionsprocessen vedrørende 2008 afsluttet, og årsregnskaberne godkendt.

I kap. II er givet et resumé af revisionen for 2008, og i kap. III, IV og V er omtalt henholdsvis Nordisk Råd, Nordisk Ministerråd og Nordisk Kulturfond. Endelig har jeg i kap. VI anført mine afsluttende bemærkninger.

2. Revisionen har været tilrettelagt med henblik på at efterprøve, om årsregnskaberne er udarbejdet i overensstemmelse med økonomireglementerne mv. Det er påset, at årsregnskaberne er retvisende og giver de fornødne oplysninger til bedømmelse af sekretariaternes forvaltning af budgetterne. Revisionen er udført efter de gældende regler i det internordiske revisionsreglement.

Ud over den finansielle revision omfatter revisionen en vurdering af, om der er etableret forretningsgange og interne kontroller, der i videst muligt omfang sikrer, at de dispositioner, der er omfattet af årsregnskaberne, er i overensstemmelse med love og andre forskrifter samt med indgåede aftaler og sædvanlig praksis.

Samtidig er formålet med revisionen at foretage en vurdering af, hvorvidt der for udvalgte områder er taget skyldige økonomiske hensyn ved forvaltningen af de 3 institutioner, og om oplysningerne i årsregnskaberne om mål og resultater er dokumenterede og dækkende for institutionernes virksomhed i 2008.

3. Det anvendte regnskabsprincip og den anvendte regnskabspraksis for årsregnskaberne er uændret i forhold til sidste år.

II. Resumé

4. På baggrund af de gennemførte revisioner er det min opfattelse, at årsregnskaberne for Nordisk Råd, Nordisk Ministerråd og Nordisk Kulturfond gav et retvisende billede af institutionernes resultat for 2008 og finansielle stilling pr. 31. december 2008. Kontrolkomitéens gennemgang og behandling af årsregnskaberne og revisionens beretninger bekræftede denne opfattelse, og kontrolkomitéen indstillede til Nordisk Råds plenarforsamling, at årsregnskaberne og beretningerne blev taget til efterretning.

5. Jeg kan konstatere, at regnskabsaflæggelsen for 2008 for Nordisk Råd, Nordisk Ministerråd og Nordisk Kulturfond har været bedre end for det tidligere år, og at Nordisk Ministerråds sekretariat fortsætter bestræbelserne på at forbedre økonomifunktionen, bl.a. gennem en fortsat dialog med Rigsrevisionen.

6. *Nordisk Råd* havde et overskud på 0,4 mio. kr. i 2008. Præsidiets behandlede årsregnskabet på sit møde i september 2009 og tog bl.a. stilling til disponering af årets overskud.

7. Nordisk Råds sekretariats omkostninger indeholdt indirekte tilskud til Baltic Sea Parliamentary Conference (BSPC). Forholdet er ændret fra 2009.

8. I *Nordisk Ministerråd* var regnskabsaflæggelsen for 2008 bedre end for det tidligere år. En ny opstillingsform af årsregnskabet var efter Rigsrevisionens opfattelse mere informativ for regnskabslæserne.

9. Rigsrevisionen konstaterede, at sekretariaterne i Nordisk Råd, Nordisk Ministerråd og Nordisk Kulturfond som følge af samarbejdsaftalerne holdt periodiske regnskabsmøder, hvor bl.a. aktuelle økonomiske rapporter blev behandlet. Ligeledes forsynede Nordisk Ministerråds økonomiafdeling sekretariaterne med relevante økonomiske rapporter til brug for ledelsesens løbende opfølgning på den økonomiske status. Rigsrevisionen fandt dette tilfredsstillende.

10. Nordisk Ministerråd havde et underskud på 60,5 mio. kr. i 2008. Årets underskud var en følge af samarbejdsministrenes (MR-SAM) beslutning om at underbudgettere finansieringen af Nordisk Ministerråds aktiviteter for 2008 med 70 mio. kr. for at få anvendt en del af den opsamlede likviditet i Nordisk Ministerråd.

11. Rigsrevisionens årlige besøg ved et udvalg af Nordisk Ministerråds kontorer i Baltikum og Nordvestrusland afdækkede nogle forhold om bogføring og regnskabsaflæggelse, som Rigsrevisionen anbefalede at få afklaret i Nordisk Ministerråds sekretariat. Dette er nu sket på en tilfredsstillende måde.

12. *Nordisk Kulturfond* blev revideret af folketingsmedlem Ole Vagn Christensen og mig i forening.

Kulturfonden, der primært administrerer budgetmidler fra Nordisk Ministerråd, havde et overskud på 0,8 mio. kr. i 2008.

13. Nordisk Kulturfond står over for en kommende udskiftning af det it-program, der bruges til administration af fondens projekter. Nordisk Kulturfonds sekretariat er allerede nu ved at finde alternativer til det nuværende it-program, hvilket revisorerne finder tilfredsstillende, da Nordisk Kulturfond i væsentlig grad er afhængig af et effektivt it-program til styring af de mange projekter. Revisorerne vil følge dette forhold.

III. Revisionen af Nordisk Råd

14. Nordisk Råds indtægter var på 33,3 mio. kr. i 2008 og var stort set uændrede i forhold til 2007. Indtægterne bestod af bidrag fra delegationerne (30,7 mio. kr.) samt intern afgift af løn og renteindtægter.

Omkostningerne var på 32,9 mio. kr., hvilket var 0,9 mio. kr. mere end i 2007.

Det samlede resultat var på 0,4 mio. kr. for 2008, hvilket var 0,9 mio. kr. mindre end i 2007.

15. Rådssekretariatets omkostninger indeholdt indirekte tilskud til Baltic Sea Parliamentary Conference (BSPC), idet der blev ydet sekretariatsbistand med lønandel til en seniorrådgiver samt afholdt diverse mindre mødeomkostninger mv. Fra 2009 er seniorrådgiveren udelukkende tilknyttet BSPC på konsulentbasis.

16. Egenkapitalen udgjorde 3,9 mio. kr. pr. 31. december 2008 efter overførsel af årets resultat for 2008 på 0,4 mio. kr.

Rigsrevisionen har konstateret, at Præsidiets på sit møde i september 2009 har truffet beslutning om, at hele resultatet for 2008 på 0,4 mio. kr. skal reserveres til Præsidiets ordinære møder samt sekretariatets administration.

17. Rigsrevisionen fandt, at årsregnskabet var aflagt i overensstemmelse med gældende regler, og at årsregnskabet gav et retvisende billede af Nordisk Råds resultat for 2008 og finansielle stilling pr. 31. december 2008.

Revisionen gav ikke anledning til supplerende oplysninger eller forbehold.

18. I kontrolkomitéens betænkning af 24. september 2008 over Rigsrevisionens beretning konstaterede komitéen bl.a., at Rigsrevisionens anbefalinger fra tidligere år i stor grad er fulgt op af Nordisk Råd, og kontrolkomitéen anbefalede, at Nordisk Råd følger op på årets anmærkninger.

Kontrolkomitéen var ligesom Rigsrevisionen af den opfattelse, at Nordisk Råds årsregnskab var aflagt efter gældende regler og gav et retvisende billede af Nordisk Råds resultat for 2008 og finansielle stilling pr. 31. december 2008. Komitéen foreslog, at årsregnskabet og revisionsberetningen for Nordisk Råd 2008 blev taget til efterretning.

Årsregnskabet og revisionsberetningen blev godkendt på Nordisk Råds session i oktober 2009.

IV. Revisionen af Nordisk Ministerråd

19. Rigsrevisionen fandt, at regnskabsaflæggelsen for 2008 har været tilfredsstillende, og at tiltag vedrørende regnskabsaflæggelsen, som har været drøftet med Rigsrevisionen, var blevet fulgt af Nordisk Ministerråds økonomiafdeling.

Årsregnskabet for 2008 var opstillet på en anden måde end tidligere, og det er Rigsrevisionens vurdering, at den nye opstillingsform er mere informativ for regnskabslæseren i forhold til den tidligere opstilling.

20. Nordisk Ministerråds sekretariat havde i lighed med de tidligere år samarbejdsaftaler med såvel Nordisk Råds sekretariat som Nordisk Kulturfond om en række tjenesteydelser, som Nordisk Ministerråds sekretariat mod betaling stiller til rådighed for de 2 sekretariater.

Rigsrevisionen konstaterede, at sekretariatene som følge af samarbejdsaftalerne holdt periodiske regnskabsmøder, hvor bl.a. aktuelle økonomiske rapporter blev behandlet. Ligeledes forsynede Nordisk Ministerråds økonomiafdeling sekretariatene med relevante økonomiske rapporter til brug for ledelsernes løbende opfølgning på den økonomiske status. Rigsrevisionen fandt dette tilfredsstillende.

21. Nordisk Ministerråds indtægter udgjorde 909,2 mio. kr. i 2008 mod 933,2 mio. kr. i 2007. Af de samlede indtægter udgjorde bidrag fra de nordiske lande i alt 825,3 mio. kr. Beløbet blev fastsat af MR-SAM i forbindelse med Nordisk Råds session i 2007. De samlede bidrag var 20 mio. kr. mindre i 2008 end i 2007.

22. De samlede omkostninger udgjorde 969,7 mio. kr. i 2008 mod 921,1 mio. kr. i 2007.

Årsregnskabet for 2008 viste et ordinært resultat på +60,5 mio. kr. mod et ordinært resultat på 12,1 mio. kr. i 2007. Årets underskud var en følge af MR-SAM's beslutning om at underbudgettere finansieringen af Nordisk Ministerråds aktiviteter for 2008 med 70 mio. kr. for at få anvendt en del af den opsamlede likviditet i Nordisk Ministerråd.

23. I forbindelse med Rigsrevisionens gennemgang af lønområdet i 2008 og tidligere har Rigsrevisionen anbefalet, at reglerne for udbetaling af godtgørelse ved medarbejderes fratræden bliver tydeliggjort og indføjet i personalehåndbogen.

Nordisk Ministerråds sekretariat har oplyst, at der er udarbejdet en ny personalehåndbog i 2009, hvor bl.a. Rigsrevisionens anbefalinger er indarbejdet. Dette finder jeg tilfredsstillende.

24. Rigsrevisionen konstaterede i 2007, at Nordisk Ministerråds sekretariat havde indgået aftale om finansiel leasing af kopimaskiner til sekretariatet, hvilket ikke er i overensstemmelse med de gældende regler for Nordisk Ministerråd. Rigsrevisionen anbefalede, at aftalen blev opsagt hurtigst muligt. Nordisk Ministerråds sekretariat oplyste, at alle leasingarrangementer ville blive gennemgået og opdateret i 2008. Rigsrevisionen konstaterede ved revisionen af årsregnskabet for 2008, at den pågældende aftale ikke kunne siges op uden store omkostninger, hvilket Rigsrevisionen tog til efterretning.

Rigsrevisionen konstaterede ved revisionen af årsregnskabet for 2008 imidlertid også, at Nordisk Ministerråds sekretariat i løbet af 2008 havde indgået nye leasingaftaler om it-udstyr mv. I en af aftalerne indgår et element af finansiel leasing. Rigsrevisionen fandt det ikke tilfredsstillende, at der trods tidligere anbefaling om at undlade indgåelse af finansielle leasingaftaler alligevel var indgået en sådan aftale i 2008. Rigsrevisionen tilkendegav igen, at aftalen ikke var i overensstemmelse med reglerne for Nordisk Ministerråd. Desuden fandt Rigsrevisionen, at indgåelse af finansielle leasingaftaler ikke er i overensstemmelse med MR-SAM's ønske om at nedbringe likviditeten i Nordisk Ministerråd.

25. Egenkapitalen udgjorde +110,5 mio. kr. pr. 31. december 2008, svarende til årets resultat for 2008 med tillæg af det afskrevne krav på landene i 2005 på 50 mio. kr. MR-SAM har godkendt regnskabet. I overensstemmelse med ministerrådets økonomireglement er det ordinære overskud uden underbudgetteringen på 70 mio. kr. – i alt 9,5 mio. kr. – blevet betalt tilbage til giverlandene i 2009 ved modregning i indbetalingerne for 4. kvartal 2009.

Det er Rigsrevisionens vurdering, at den regnskabsmæssige behandling af kapitalforholdene i Nordisk Ministerråds årsregnskab, som er defineret i økonomireglementet, var i overensstemmelse med regnskabspraksis.

26. Projekter, støtteordninger o.l., som administreres af statslige institutioner mv., revideres som hovedregel stikprøvevist af det enkelte lands rigsrevision som led i revisionen af pågældende institutions/forvaltningsorgans regnskab. Andre projekter og støtteordninger mv. revideres af private revisorer. Rigsrevisionen reviderede i 2008, som i tidligere år, stikprøvevist de projekter, der blev administreret af Nordisk Ministerråds sekretariat. Rigsre-

sionen konstaterede, at udbetalinger var sket på et korrekt grundlag, og at der generelt var en tilfredsstillende administrativ styring af enkeltprojekterne. Nordisk Ministerråds sekretariat oplyste, at Nordisk Råds kontrolkomité har gennemgået Nordisk Ministerråds projekthåndtering mv. i løbet af 2009. Gennemgangen har ikke givet anledning til kritiske bemærkninger, men kontrolkomitéen finder, at der er for mange mindre projekter. Rigsrevisionen vil følge dette i forbindelse med revisionen af årsregnskabet for 2009.

27. I skyldige projektmidler var indeholdt udisponerede projektmidler på 38,4 mio. kr. i 2008 mod tilsvarende 33,9 mio. kr. i 2007. Disse projektmidler udgør den del af budgetmidlerne, der ikke var disponeret til specifikke formål ved årets udgang. Midlerne bliver da reserveret for anvendelse til projekter inden for budgetrammen for det enkelte fagområde. Rigsrevisionen har konstateret, at tilbageførsel af udisponerede midler i 2008 var i overensstemmelse med det ændrede økonomireglement.

Rigsrevisionen har af Nordisk Ministerråds sekretariat fået oplyst, at der påtænkes en ændring af økonomireglementet, der kan medføre en tilbageførsel af udisponerede midler direkte inden for en total ramme på 35 mio. kr. med henblik på yderligere nedbringelse af Nordisk Ministerråds likviditet. Rigsrevisionen vil følge forholdet og har i den forbindelse henledt opmærksomheden på, at den kortfristede gæld allerede nu overstiger omsætningsaktiverne i årsregnskabet for 2008 med 63,9 mio. kr.

28. I 2008 var i alt 18 fællesnordiske institutioner omfattet af Nordisk Ministerråds budget, hvoraf Nordisk Uddannelsescenter for Døvblindepersonale (NUD), der er beliggende i Danmark, blev revideret af Rigsrevisionen. De øvrige institutioner blev revideret af de andre nordiske landes rigsrevisioner eller private revisionsfirmaer. Rigsrevisionen har derfra modtaget revisionsberetninger mv. om den gennemførte revision vedrørende 2008. Ligeledes har Rigsrevisionen modtaget sammendrag, der indeholdt såvel generelle bemærkninger som mere specifikke bemærkninger om enkelte institutioner.

For 16 institutioner blev der givet revisionspåtegninger uden forbehold og supplerende oplysninger. For én institution blev der givet supplerende oplysning om den forestående nedlæggelse af institutionen, og for én institution blev der taget forbehold for, at årets resultat og egenkapital kunne være opgjort for lavt.

29. Rigsrevisionen aflagde i 2008 revisionsbesøg ved Nordisk Ministerråds kontorer i Tallinn og Skt. Petersborg. Rigsrevisionen konstaterede, at der ved kontorerne var en tilfredsstillende overordnet administration, og at man i kontorerne i vid udstrækning havde efterkommet Rigsrevisionens anbefalinger fra det foregående besøg i 2006.

30. For begge kontorer konstaterede Rigsrevisionen, at der fortsat var mangler ved regnskabsopstillingen i kontorerne. I tilknytning til besøgene fik Rigsrevisionen fra Nordisk Ministerråds økonomiafdeling oplyst, at kontorerne i Baltikum og Nordvestrusland fik bistand fra økonomiafdelingen i forbindelse med regnskabsaflæggelsen for 2008, hvilket Rigsrevisionen fandt tilfredsstillende.

31. Ved kontoret i Tallinn konstaterede Rigsrevisionen, at kontoret ved et NGO projekt ikke havde beregnet sig det kontraktmæssige overhead til dækning af kontorets omkostninger. Idet omkostningerne var betydelige, anbefalede Rigsrevisionen, at der blev beregnet overhead.

32. Ved kontoret i Skt. Petersborg konstaterede Rigsrevisionen, at der var fejl i bogføringen, hvilket medførte forkerte økonomiske rapporter til Nordisk Ministerråd. Rigsrevisionen anbefalede, at forholdet blev løst sammen med Nordisk Ministerråd.

Kontorets oprindelige lejekontrakt med det Svenske Hus i Skt. Petersborg udløb den 30. juni 2009. Rigsrevisionen har fra kontoret fået oplyst, at kontrakten er genforhandlet, og at lejemålet fortsætter. Der har i den forbindelse været undersøgt alternative lejemål, der dog var dyrere. Jeg finder det tilfredsstillende, at der blev taget skyldige økonomiske hensyn i forbindelse med lejeforholdene.

33. Rigsrevisionen fandt, at årsregnskabet for Nordisk Ministerråd var aflagt i overensstemmelse med gældende regler, og at årsregnskabet gav et retvisende billede af Nordisk Ministerråds resultat for 2008 og finansielle stilling pr. 31. december 2008.

Revisionen gav ikke anledning til supplerende oplysninger eller forbehold.

34. I betænkning af 28. september 2009 konstaterede kontrolkomitéen med udgangspunkt i Rigsrevisionens beretning, at der var få bemærkninger til Nordisk Ministerråds regnskab og virksomhed, og kontrolkomitéen anbefalede, at Nordisk Ministerråd følger op på årets anmærkninger.

Kontrolkomitéen var enig i Rigsrevisionens konklusion om, at Nordisk Ministerråds årsregnskab var aflagt efter gældende regler og gav et retvisende billede af Nordisk Ministerråds resultat for 2008 og finansielle stilling pr. 31. december 2008. Kontrolkomitéen foreslog, at Nordisk Råd tog regnskab og revisionsberetningen om Nordisk Ministerråd 2008 til efterretning.

Årsregnskabet og revisionsberetningen blev godkendt på Nordisk Råds session i oktober 2009.

V. Revisionen af Nordisk Kulturfond

35. Årsregnskabet for Nordisk Kulturfond blev revideret af folketingsmedlem Ole Vagn Christensen og mig i forening. Revisorerne vælges for 2 år ad gangen, og min medrevisor vælges blandt Folketingets medlemmer.

36. Nordisk Kulturfond havde indtægter på 37 mio. kr. i 2008 mod 35,7 mio. kr. i 2007 og omkostninger på 36,2 mio. kr. i 2008 mod 36 mio. kr. i 2007.

37. Årets overskud på 0,8 mio. kr. blev overført til egenkapitalen, der udgjorde 1,3 mio. kr. pr. 31. december 2008.

38. Revisorerne konstaterede, at der var afholdt omkostninger til et kursus for en fratrædende medarbejder som led i en fratrædelsesordning. Kurset var ikke relateret til medarbejderens fortsatte arbejde i Nordisk Kulturfond, og omkostningen til kurset burde derfor indberettes som et skattepligtigt personalegode. Fonden erklærede sig enig heri og vil være opmærksom på eventuelle lignende forhold fremover.

39. Administrationen af alle projekter i Nordisk Kulturfond sker i it-programmet ÅHS, der er tilpasset fondens formål. Fonden har oplyst revisorerne om, at den nuværende serviceaftale med it-leverandøren udløber i 2012 og formentlig ikke kan forventes forlænget, da it-leverandøren ikke har interesse i at vedligeholde et teknologisk ældre program. Nordisk Kulturfonds sekretariat er allerede nu ved at finde alternativer til det nuværende it-program, hvilket revisorerne finder tilfredsstillende, da Nordisk Kulturfond i væsentlig grad er afhængig af et effektivt it-program til styring af de mange projekter. Revisorerne vil følge dette forhold.

40. Rigsrevisionen fandt, at årsregnskabet var aflagt i overensstemmelse med gældende regler, herunder de af Nordisk Ministerråd udarbejdede forskrifter, og at årsregnskabet gav et retvisende billede af Nordisk Kulturfonds resultat for 2008 og finansielle stilling pr. 31. december 2008.

Revisionen gav ikke anledning til supplerende oplysninger eller forbehold.

41. I kontrolkomitéens betænkning af 28. september 2009 fremgik det bl.a., at kontrolkomitéen med udgangspunkt i revisorernes beretning fandt, at der var få bemærkninger til Nordisk Kulturfonds regnskab og virksomhed, og kontrolkomitéen anbefalede, at Nordisk Kulturfond følger op på årets anmærkninger.

Med baggrund i ovenstående anbefalede kontrolkomitéen, at Nordisk Råd tog regnskab og revisionsberetning for Nordisk Kulturfond 2008 til efterretning.

Årsregnskabet og revisionsberetningen blev godkendt på Nordisk Råds session i oktober 2009.

VI. Afsluttende bemærkninger

42. Jeg kan konstatere, at der fortsat tages initiativer til at forbedre økonomiforvaltningen af de fællesnordiske aktiviteter, og at regnskabsaflæggelsen for Nordisk Råd, Nordisk Ministerråd og Nordisk Kulturfond fortsat søges forbedret og gjort mere informativ.

Det er min opfattelse, at årsregnskaberne for Nordisk Råd, Nordisk Ministerråd og Nordisk Kulturfond giver et retvisende billede af de fællesnordiske aktiviteter for 2008.

43. Revisionen havde endvidere givet nogle anbefalinger i forbindelse med regnskabsaflæggelserne for 2007, som var blevet fulgt ved regnskabsaflæggelserne for 2008, hvilket jeg finder tilfredsstillende. Jeg kan igen konstatere, at der fortsat fremkommer nye forhold, der vil påvirke de kommende regnskabsaflæggelser for det nordiske område, fx nye retningslinjer for tilbageførsel af udisponerede projektmidler. Jeg finder det tilfredsstillende, at Rigsrevisionen løbende inddrages i løsningen af problemstillingerne, og Rigsrevisionen vil følge op på forholdene ved revisionen af regnskaberne for 2009.

Henrik Otbo